

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Epitome De Fide Et Operibvs, Adversvs chimærica[m]
illam atq[ue] monstrosam Martini Lutheri libertatem,
quam ipse falso ac perditæ Christiana[m] appellat**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniæ, 1525

VD16 H 4817

Caput VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30498

Rom. 2
Gala. 6
Rom. 8
1. Corin. 6
Matt. 7
Rom. 4
Iaco. 2

co. Non auditores legis iusti sunt apud deum, sed factores legis iustificabuntur. Et alio loco. Sed fides quæ per dilectionem operatur. Et iterum. Si secundum carnem uixeritis, moriemini, si autem spiritu, facta carnis mortificaueritis, uiuetis &c. Manifesta autem sunt opera carnis, quæ sunt fornicationes. Et ad Corinth. ait. Nolite errare, neque fornicatores &c. regnum dei possidebunt. Et hæc quidem fuistis. sed abluti, sed sanctificati estis, in nomine domini nostri Iesu Christi. Quibus sententijs manifestissime docet, non eos præterito bono opere, ad fidei iustificationem peruenisse, nec meritis eorum, gratiam istam datam, quando dicit, & hæc fuistis. Sed cum dicit, qui talia agunt, regnum dei non possidebunt, satis ostendit. Iam ex quo crediderunt, bene operari debere, quod & Iacobus dicit, & multis omnino locis &c. Paulus satis a parteque prædicat recte uiuendū omnibus, qui in Christo crediderunt, ne ad pœnas perueniant, quod & dominus commemorat dicens, Non omnis qui dicit mihi domine domine, sed qui facit uoluntatem patris &c. ipse intrabit in regnum cœlorum &c. Quapropter nō sunt sibi contrarię, duorū apostolorū sententię, Pauli, & Iacobi, cum dicit unus, iustificari hominem per fidem sine operibus & alius dicit, inanem esse fidem sine operibus. Quia ille dicit de operibus, quæ fidem præcedunt. Iste de ijs quæ fidem sequuntur, sicut etiam ipse Paulus multis locis ostendit. Ecce hic clarissimam inter apostolicas sententias ex diuo Augustino concordiam.

Caput VII.

DEinde non abs re fuerit, & alias apostolicas scripturas concordare: Paulus enim apostolus, Si Abraham, inquit, ex operibus iustificatus est, habet quidem gloriam, sed non apud deum. E regione uero Iacobus inquit apostolus. Abraham pater noster nonne ex operibus iustificatus est. Facile autem concordantur istę q̄ cōtrarię uidēl sententię. Paulus enim apostolus (ut paulo ab hinc nobis testatus est Augustinus, quando inficiatur ex operibus hominem iustificari, de operibus loquitur quæ fidem antecedunt, & sic de iustificatione nimirum loquitur, qua ex impio quis efficitur iustus. Quando autem Iacobus affirmat, Abraham ex operibus iustificatum, non de ea loquitur iustificatio-

ne, qua ex impio fiat iustus, hoc enim plane conuincit pars illa orationis, quæ continuo subiungitur, quando inquit: Abraham pater noster, nonne ex operibus iustificatus est, offerens filium suum Isaac super altare. Hanc enim oblationem fecit Abraham iam olim per fidem iustificatus, sicut scriptura dicit. Credidit Abraham & reputatum est ei ad iustitiam. Deinde dudum iustificatus ad perfectionem iustitiæ diuinitus fuit inuitatus, cum diceretur ei. Ambula coram me, & esto perfectus, hæc quidem acta sunt longo temporis interuallo, ante natiuitatem Isaac, quam immolatio Isaac sequuta est. Propter quam sane dixit dominus. Per memetipsum iuravi dicit dominus. Quoniam fecisti hanc rem, multiplicabo semen tuum sicut stellas &c. Et in semine tuo benedicentur omnes gentes. Intendit ergo loqui Iacobus apostolus de operibus non modo ex fide Abraham procedentibus, quando quidem subiungit, uides quoniam fides cooperabatur operibus illius, uerum etiam loquitur de operibus ex fide, per charitatem operante, procedentibus. Nam ut inquit uenerabilis Beda. Quia Abraham tam feruente fide credidit deo ut promptus esset animo, ad agenda omnia quæ deus iuberet, merito fides eius a deo qui cor nouerat, illi reputata est ad iustitiam, hæc ille. Cum autem talis feruor talis quoque promptitudo, nimirum a feruore charitatis processerit, quæ quidem charitas uera utique iustitia est, idcirco apostolus addit. Et ex operibus fides consummata est, Super quo uenerabilis Beda. Et ut nos quoque fidem illius qua iustificatus est, sciremus, tentauit eum deus, iubens offerre filium, & ex operibus, fides consummata est, id est, quod esset in corde eius perfecta, operum exequutione probatum est. Hæc Beda. Quomodo enim fides redditur perfecta nisi charitate, probatio nanque dilectionis exhibitio est operis. Perfecta igitur fides operum exequutione, diuina (ut audiuius) commendatione probata est uere, quemadmodum scriptum est. Non qui seipsum commendat ille probatus est, sed quem deus commendat. Commendauit autem deus ut audiuius oblationem Abraham. Quando ergo apostolus Iacobus affirmat, patrem Abraham ex operibus iustificatum, & ex hoc infert inquit: Videtis quoniam ex operibus iustificatur homo, non hoc dicit de iustificatione, qua impius fit iustus. Ne-

Gene. 15

Gene. 17

Gen. 22

Iaco. 2

Gregorius

que enim talis iustificatio locum habet in proposito Iacobi apostoli, ut iam ostendimus. Dicit ergo hominem iustificari ex operibus, sicut eum dicit consummari ex operibus, id est, iustitiam hominis ex operibus uere probari & commendari. Nam ut glossa ibidem dicit. Fide Abraham obtulit Isaac cum tentaretur, hæc oblatio est opus & testimoniū fidei & iustitiæ: hoc glossa. Vel intelligitur homo iam iustus iustificari, id est, amplius iustificari, quod est maiori iustitia dignum fieri. Vnde glossa ibidem. Quod Abraham per fidem sine operibus iustificatus dicitur, de operibus quæ præcedebant intelligitur, quia per opera quæ fecit, iustus non fuit, sed sola fide. Hic de operibus agitur, quæ fidem sequuntur, per quæ amplius iustificatur, cum iam per fidem fuisset iustus. Hoc glossa. Cui sane interpretationi Ioannes fauet apostolus in Apocalypsi. Qui iustus est (inquiens) iustificetur adhuc, & sanctus sanctificetur adhuc.

Apo. 22

Caput VIII.

Mouetur Lutherana obiectio.

Rursus possent Lutherani, in iustificationem primæ Technæ Martinianæ, ea quæ ibidem de iustificationis obice diximus, apparenter impugnare. Paulus nanque gentium doctor. Arbitramur (inquit) iustificari hominē per fidem sine operibus. Quod sane apostolicum uerbum noster Aquinas intelligit, non modo de ceremonialium, uerum etiam de moralium præceptorum operibus, inter quæ nimirum moralia, quæ iuris nature sunt, ideo omnibus nationibus cōmunia sunt. Potest ergo iustificari per fidem homo, sine quibusuis bonis operibus. Non igitur ad mouendum obicem seu obstaculum gratiæ iustificanti, homini opus est bonis operibus, cuius omnino contrarium, superius nos demonstrasse arbitrati sumus.

Obiectionis prior dissolutione.

Hanc apparentem obiectionem perleue fuerit diluere. Nam iuxta diui Augustini expositionem commemoratam, Apostolus loquitur de operibus, fidem antecedentibus, cum dicit: Arbitramur iustificari hominē &c. atque in hoc haud male sequitur eum noster Aquinas, Vir cuius summæ eruditiōi respondet sanctorū morum integritas: loquitur ergo apostolus de homine infideli, in quo sane non ille obex ponitur diuinæ gratiæ influxui, de quo certe nobis & fuit & erit sermo. Hic enim obex est diuini præ-